

Merleau-Ponty over intuïtie

Het lichaam dat begrijpt zonder te denken

Close reading
Filosofie Magazine

Fenomenologie van de waarneming - Maurice Merleau-Ponty

Maurice Merleau-Ponty (1908-1961)

Kerninzicht

Kennis zit niet alleen in het hoofd, maar ook in het lichaam.

"Het lichaam is ons algemene medium om een wereld te hebben."

Fenomenologie onderzoekt de **beleefde ervaring** vóór elke reflectie.

Maurice Merleau-Ponty

Belangrijk werk:

Fenomenologie van de waarneming (1945)

“Het is het lichaam dat de beweging ‘snapt’ en ‘begrijpt’. Het verwerven van een gewoonte is het vatten van een betekenis, maar het is het motorisch vatten, van een motorische betekenis.”

Intuïtie is dus: niet een mentale ingeving, maar een **lichamelijke intelligentie**.

Voorbeeld: de vrouw met de pluim

Citaat:

“Een vrouw bewaart zonder enige berekening een veilige afstand tussen de pluim op haar hoed en de dingen die deze zouden kunnen afbreken: zij voelt waar de pluim is, zoals wij voelen waar onze hand is.”

Inzicht: De hoed is geen object meer, maar een *verlengstuk van het lichaam*. De ruimte wordt niet berekend, maar **gevoeld**.

Wennen aan een voorwerp betekent:

- **Zich erin vestigen**
- Het deelnemen aan de **omvang van het eigen lichaam**

Voorbeelden uit de tekst:

- Een hoed
- Een auto
- Een stok

“De plaatsen in de ruimte laten zich niet definiëren als objectieve posities, maar leggen om ons heen het veranderlijke bereik van onze bedoelingen en gebaren vast.”

Berekenende kennis

Traag
Bewust
Objectief
Rekenen

Motorische kennis

Direct
Voor-reflexief
Lichamelijk
Voelen

De intuïtie van Merleau-Ponty is **motorisch begrijpen**: weten met het lichaam, niet met het hoofd.

Maurice Merleau-Ponty (1908-1961)

Fenomenologie van de waarneming (1945)

Vertaling: Rens Vlasblom & Douwe Tiemersma
Uitgeverij Boom, 640 blz.

“Wennen aan een hoed, aan een auto, of aan een stok betekent dat men zich erin vestigt, of omgekeerd, dat men ze aan de omvang van het eigen lichaam laat deelnemen.”

⇒ Intuïtie is **lichamelijke vertrouwdheid** met de wereld.